

GAZETA ZGIERSKA

Prenumerata

Rocznie	marek	36.—
Półrocznie	"	18.—
Kwartalnie	"	9.—
Miesięcznie	"	3.—

Zgierz, d. 30 Kwietnia 1920 r.

Cena ogłoszeń

za wiersz . . . . . 2.00 fen.

Wychodzi w soboty.

Wiadomości miejskie.

1 i 3 Maj. Rada Miejska na ostatnim posiedzeniu większością głosów postanowiła, aby wszystkie instytucje miejskie w dniu 1 maja świętowały i aby przemianować ulicę Wysoką na „ul. 1-go Maja“, a ulicę Strykowską na „ul. 3-go Maja“. W kuchniach miejskich i szpitalu w dniu 1 i 3-go maja wydane będą lepsze i podwójne porcje.

Z Komitetu obchodu uroczystości rocznicy 3-go Maja.

Przed kilku dniami z inicjatywy Polskiej Macierzy Szkolnej zawiązał się w Zgierzu Komitet obchodu uroczystości rocznicy 3-go Maja, w skład którego weszli przedstawiciele związków, cechów, stowarzyszeń, korporacji, kooperatyw i t. p. instytucji, działających na terenie naszego miasta. Prezydium Komitetu stanowią: p. Władysław Wieczorek (przewodniczący), p. Euzebjusz Miller (sekretarz), p. Roman Krzemiński, ks. Duczyński, p. Jakubowski i p. Waclaw Jezierski.

Na III posiedzeniu Komitetu uchwalono następujący program uroczystości:

Wszystkie stowarzyszenia, korporacje, związki i cechy wraz ze swymi sztandarami stawiają się na Starym Rynku w dniu 3-go Maja przed godz. 10 rano. Msza święta połowa rozpocznie się o godz. 10-ej rano. Po nabożeństwie wszystkie instytucje wezmą udział w pochodzie w następującym porządku:

Policja konna,
Szkoły powszechnie,
Szkoła Kupiecka,
Seminarjum Nauczycielskie,
Gimnazjum Państwowe,
Harcerze,
Gminy wyznaniowe,
Magistrat i Rada Miejska,
Orkiestra,
Policja piesza,
straż ogniowa,
Cechy,

Związki, stowarzyszenia i instytucje:

Tow. Szerzenia wiedzy,
Lutnia,
Polskie Tow. Budowlane i Dyrekcją Kolei,
Stow. właścicieli nieruchomości,
Stow. Robotników Chrześcijańskich,
Stowarzyszenia niemieckie,
Stowarzyszenia izraelskie,
Przedstawiciele kooperatyw.

Pochód ruszy ze Starego Miasta przez następujące ulice: Piłsudskiego, Rynek Kilińskiego, Wysoką, Strykowską, Błotną, Piłsudskiego do Rynku Starego Miasta, gdzie przewodniczący Komitetu p. Władysław Wieczorek wygłosi przemówienie okolicznościowe, poczem nastąpi rozwiązanie pochodu.

Wieczorem o godz. 8-ej wiecz. w sali Tow. „Lutnia“ odbędzie się przedstawienie, na którego program się złożą: śpiewy chóralskie, słowo wstępne p. dr. fil. Dolnickiej, deklamacje, śpiew solowy i

jednoaktówka „Stary wódz“.

Cena biletów od Mk. 15 do Mk. 5.

Czysty zysk z przedstawienia przeznaczony zostanie na plebiscyt.

Podczas uroczystości sprzedawany będzie znaczek na plebiscyt.

Komitet żywi niepłonną nadzieję, że społeczeństwo naszego grodu nie poskąpi grosza na tak ważny cel plebiscyt, oraz tłumnie pośpieszy na przedstawienie.

Prezydium Komitetu podaje do wiadomości PP. członków, że w dniu 4 maja, we wtorek o godz. 8-ej wiecz. w lokalu Gimnazjum Państwowego odbędzie się ostatnie posiedzenie Komitetu, na którym będzie złożone sprawozdanie.

Członkowie Wydziału Zdrowotności w przyszłym tygodniu przeprowadzą kontrolę domów i mieszkań celem śledzenia za czystością. Wszystkie zarządzenia tych panów, które mają na celu tylko dobro ludności, powinny być wykonywane natychmiast. Wszelkie niezastosowania się lub odmowy wstępu do domu czy mieszkania będą karane stosownie do odnośnych przepisów.

Okólnik w sprawie przymusu szkolnego.

Rada Szkolna Okręgowa uchwałą z dnia 4 grudnia 1919 r. postanowiła zastosować już w bieżącym roku przymus szkolny w granicach określonych „Dekretem“ z dnia 7 lutego 1919 roku (Dziennik Urzędowy № 2 poz. 2).

Zanim wydane zostaną ściślejsze w tej mierze instrukcje zarządzą, co następuje:

1) Dzieci, zapisane do szkoły na początku bieżącego roku szkolnego, są obowiązane do regularnego uczęszczania do szkoły na naukę codzienną względnie uzupełniającą w myśl art. 8, 9-go i 22 Dekretu o obowiązku szkolnym.

2) Z początkiem każdego miesiąca Zarządy szkół przedkładać będą właściwym Dozorom Szkolnym wykaz tych dzieci, które bez usprawiedliwionej przyczyny opuściły naukę szkolną, z podaniem przy każdym dziecku imienia i nazwiska rodziców względnie odpowiedzialnego opiekuna oraz liczby opuszczonych dni szkolnych, uwzględniając postanowienia zawarte w art. 26, 27 Dekretu.

Jeżeli w danej miejscowości Dozór Szkolny nie istnieje lub jest faktycznie nieczynny, wykazy wymienione pod 2) będą przedstawione Radzie Szkolnej Okręgowej.

3) Powody, usprawiedliwiające nieobecność dziecka w szkole są przewidziane w art. 27 Dekretu, wobec czego zaznacza się z naciskiem, iż w razie nieposyłania dzieci do szkoły z powodu robót polnych lub pasenia bydła, rodzice i opiekunowie ulegną karom, przewidzianym w art. 42 Dekretu.

Kary za niedopełnienie obowiązku szkolnego wymierzać będą Dozory szkolne w myśl art. 43 Dekretu.

4) Roboty polne mogą spowodować przerwę w nauce stosownie do treści art. 23 i 24. Zarządzenie Opieki Szkolnej dotyczące przerwy w nauce musi być natychmiast podane do wiadomości Dozoru Szkolnego i Inspekcji Szkolnej w sposób formalny (odpis protokołu).

5) Zarządy szkół zakomunikują zarządzenie powyższe interesowanym rodzicom, na zebraniu, które w porozumieniu z Opieką Szkolną niezwłocznie zwołać należy.

6) Zwracam uwagę, iż w myśl art. 18 Dekretu zapisy dzieci do szkoły winny być ukończone do dnia 31 sierpnia każdego roku.

7) Za ścisłe wykonanie powyższego rozporządzenia odpowiedzialni są osobiście kierownicy szkół.

m. p. Jan Kamiński.

Szkoła Doksztalająca. Z przedstawionego nam sprawozdania podajemy do wiadomości, co następuje:

„Szkoła Doksztalająca dla młodzieży, pracującej w rzemiośle, handlu i przemyśle” została otwarta 11 listopada 1918 r. na mocy koncesji p. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 października 1918 r.

W roku szkolnym 1918/19 otwarta była klasa wstępna i pierwsza, przyczem zapisało się do tych dwóch klas 60 uczniów, do końca r. szkolnego wytrwało jednak tylko 37; część uczniów wstąpiła do wojska, część musiała się wziąć do pracy zarobkowej poza Zgierzem.

W bieżącym roku szkolnym 1919/20 czynne są 3 klasy: wstępna, pierwsza i druga.

Do klasy wstępnej uczęszcza 46 uczniów, do kl. I — 30 i do kl. II — 22, razem 98 uczniów.

Nauka w Szkole Doksztalającej odbywa się trzy razy tygodniowo po 4 lekcje, w poniedziałki, środy i piątki, od 5.45 do 9.00 wiecz., w soboty o godz. 6 wiecz. są lekcje śpiewu chóralnego.

Program Szkoły, opracowany przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, którego się trzymamy, przewiduje następujące przedmioty:

w klasie wstępnej: religia, jęz. polski, rachunki, rysunki odręczne, kaligrafia;

w klasie pierwszej: jęz. polski, rachunki, geometria i rysunek geometryczny, rysunki odręczne;

w klasie drugiej: jęz. polski, rachunki, fizyka i chemia, rysunki odręczne, rysunki zawodowe;

w klasie trzeciej: towaroznawstwo, higiena ogólna i zawodowa, kształcenie obywatelskie, kalkulacja rzemieślnicza, handlowa i buchalteria, stylistyka handlowo-przemysłowa, rysunki zawodowe; wspólnie dla wszystkich klas: gimnastyka i śpiew chóralny.

Szkoła Doksztalająca znajduje się pod egidą Koła Zgierskiego Polskiej Macierzy Szkolnej.

Na zasadzie zatwierdzonego przez p. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Statutu Szkoły zarząd wszystkimi sprawami o charakterze administracyjno-gospodarczym należy do Rady Nadzorczej; kierownictwem Szkoły pod względem pedagogicznym i dydaktycznym zajmuje się kierownik Szkoły.

Zatwierdzeni przez p. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego członkowie Rady Nadzorczej: inż. Stanisław Próchnik — przewodniczący, Jakób Stefan Cezak — sekretarz i skarbnik, Oskar Gerlicz, Franciszek Graczkowski, Jan Zajackowski, przedstawiciel Magistratu, przedstawiciel Koła P. M. S.

Zatwierdzonym przez p. Ministra W. R. i O. P. kierownikiem Szkoły jest od początku p. Jakób Stefan Cezak.

Opłata w szkole wynosi rocznie Mk. 30 —, płatna w 2-ch ratach półrocznych.

Do Szkoły uczęszcza młodzież męska, bądź pracująca w rzemiośle, fabrykach i sklepach, bądź też przygotowująca się do tej pracy; w bieżącym roku szkolnym udało się kierownikowi Szkoły umieścić kilkunastu uczniów na posadach, z których nikt nie jeden dobrze zarabia i pracuje ku zadowoleniu swych zwierzchników.

Szkoła poleca stale kandydatów na terminatorów do różnych rzemioł, do sklepów jako sprzedawców, rysowników, jak również pracowników biurowych, chłopców do posytek i t. p.

Podług zajęć rodziców w r. b. mamy:

synów rzemieślników	42
robotników	24
rolników	21
urzędników	1
służby kolejowej	1
państwowej	1
nauczycieli	1
właścicieli domów	7

Podług wyznań: katolików 88, ewangelików 6, żydów 2, marjawitów 2.

Podług wieku uczniów: od 14 do 17 lat — 21

17 „ 25 „ — 66

powyżej 25 lat — 11

Chociaż opłata szkolna jest minimalna (Mk. 30.— rocznie), to jednak w r. 1918/19 40% uczniów było zwolnionych od opłaty; w b. r. szkolnym liczba niewpłacających, wskutek większej zdol-

ności płatniczej ludności, zmniejszy się prawdopodobnie do 15—20%.

W sprawie rejestracji inwalidów. Starostwo Łódzkie zakomunikowało, że wszyscy ci inwalidzi, którzy absolutnie nie mogą wykazać się przepisany dokumentami mają możność zarejestrowania się tudzież przyznania im prawa do zaopatrzenia inwalidzkiego na podstawie zaświadczenia, złożonego przez 2-ch wiarogodnych świadków we właściwym urzędzie gminnym.

Wzór rzeczzonego zaświadczenia, mającego być przedłożonym przez petenta danej Ekspozyturze Sekcji Opieki Ministerstwa Spraw Wojskowych jest do odebrania w Magistracie.

Urząd Opieki nad Grobami Wojskowymi przy D. O. G. Łódź w piśmie swym z dnia 17./IV. 1920 r. L. 442 komunikuje, że przy przeprowadzonej przez tenże urząd lustracji cmentarzy i grobów wojskowych w powiecie Łódzkim stwierdzono, że założone i prowadzone wzorowo przez okupantów cmentarze obecnie chylą się ku zupełnemu upadkowi i zniszczeniu z braku nadzoru nad niemi, ponieważ okolice ludność w wandaliski sposób rozkrada z tych cmentarzy co się tylko daje do zużytkowania, jak parkany, bramki, druty, drzewka a nawet krzyże i tablice mogilne. Oprócz tego, że tym wyrządza się niepowetowaną stratę dla skarbu, ale zarazem niszczą się jeszcze niezbedne dane, umieszczone na krzyżach i tablicach dla przeprowadzenia ewidencji poległych w światowej wojnie żołnierzy według przynależności ich państwowej i narodowej.

Wskutek tego, że obecnie U. O. nad G. W. nie może wyznaczyć odpowiednich płatnych dozorców cmentarnych aż do opracowania tej kwestii przez Min. Spraw Wojskowych i wydania odpowiednich przepisów, polecam ogłosić o powyższym miejscowej ludności, zobowiązać właścicieli gruntów na których znajdują się cmentarze lub groby wojskowe do ochrony tychże od zniszczenia z zaznaczeniem, że w razie ujawnienia w tym względzie z ich strony złej woli lub niedbalstwa będą oni pociągnięci do odpowiedzialności.

Sprawozdanie z posiedzenia Rady Miejskiej dn. 15-go kwietnia r. b.

W obecności 20 radnych i wszystkich członków Magistratu, pod nieobecność radnych: Karasińskiego, Zerndta, Sirkisa i Teski — przewodniczący, burmistrz Swiercz, przy współudziale sekretarza r. Grünberga otwiera posiedzenie przy następującym porządku obrad:

- 1) Zatwierdzenie protokołu poprzedniego posiedzenia;
- 2) Podwyższenie pensji wszystkim urzędnikom i pracownikom miejskim;
- 3) Podwyższenie cen za drzewo opałowe i płacy robotników leśnych;
- 4) Podwyższenie opłat za uboje w rzeźni miejskiej;
- 5) Podwyższenie prenumeraty za „Gazetę Zgierską”;
- 6) Wykup czynszu z nieruchomości przy ul. Wesołej № 170;
- 7) Komunikaty Magistratu:
  - a) Związek Miast;
  - b) Podatek na akcje plebiscytową;
  - c) Budowa szkoły;
  - d) Rezolucja bezrobotnych.

Na wstępie przystąpiono do odczytania interpelacji r. Hudołbińskiego i towarzyszy w sprawie karygodnego najścia gromady dzieci i niedorostków na mieszkanie r. Grodzickiej. Interpelanci zapytują, czy fakt ten jest znany Magistratowi i co tenże zamierza uczynić, by położyć kres powtarzaniu się podobnych wypadków na przyszłość.

W licznych przemówieniach poszczególnych radnych i przedstawicieli frakcji, jednogłośnie potępiono podżegaczy, dzięki którym nieświadome dzieci, niezadowolone z powodu odmowy w obdarowaniu ich odzieżą amerykańską, dopuścili się wykroczeń przeciw-porządkowi publicznemu.

Burmistrz Swiercz oświadcza, że o wypadku powiadomiono Starostwo, zaś komendant miasta p. Ryszkowski wdrożył w tej sprawie energiczne śledztwo.

Poczem powzięto następującą uchwałę:

„Po wysłuchaniu szeregu mówców ze wszystkich frakcji, Rada Miejska wyrażając r. Grodzickiej, z racji najścia gromady podburzonych dzieci i niedorostków na jej mieszkanie, swe współczucie, potępia inspiratorów zajścia, żądając równocześnie wykrucia i osiągnięcia winnych do odpowiedzialności”.

Na wniosek burmistrza Świercza Rada Miejska porucza Magistratowi poczynić starania, mające na celu wygotowanie odpowiedniego projektu budowy szkoły powszechnej przy ul. Strykowskiej i poleca Magistratowi wdrożyć kroki w Min. Rob. Publ. celem uzyskania pożyczki w odpowiedniej wysokości, względnie dotacji.

W sprawie sprzedaży ziemi Tow. Akc. Barwników Aniliny i Przetworów Chemicznych po dłuższej dyskusji powzięto ostateczną decyzję, zgodnie z którą, cena za 1 mórg ziemi ustaloną została na Mk. 10.000.—. Prócz tego postanowiono, że ostatecznym terminem zawarcia transakcji jest dzień 25 b. m. Po upływie tego czasu, w razie niezawarcia transakcji polecono Magistratowi odnośne tereny natychmiast zaleścić. W wypadku gdyby po dniu 25. IV. r. b. Zarząd Tow. Akc. B. A. i Przetw. Chem. zgodził się na kupno, obowiązany będzie zwrócić koszty ewentualnego zalesienia ziemi i pokryje różnicę w cenie, jaka powstanie wskutek bezustannego spadku waluty.

Po odczytaniu rezolucji z wiecu bezrobotnych z dnia 11. IV. b. r., przyjmując takową do wiadomości, Rada Miejska poleca Magistratowi wdrożyć usilne starania w kierunku jaknajszyszego uruchomienia robót publicznych i zatrudnienia przy takowych wszystkich bezrobotnych. Niezależnie od tego polecono Magistratowi odnieść się do Dyrekcji Tramwaji Elektrycznych z żądaniem zatrudnienia, przy prowadzeniu robót koło budowy kolejki na terenie m. Zgierza, robotników—zgierzan.

W sprawie ewentualnego wyjazdu dla uzyskania pożyczki postanowiono również, aby członkowi Magistratu towarzyszył przedstawiciel robotników, jadący na koszt odpowiedniego Związku.

W wolnych wnioskach r. Pelikant wskazuje na konieczność powzięcia uchwały, zabraniającej przenoszenia się do miasta z okolicznych wsi ludności pracującej na roli. Wnioskodawca wskazuje na zło jakie przyplwy tego rodzaju ludności powoduje, zwiększając już i tak liczne rzesze bezrobotnych, co obciąża jedynie budżet Wydziału Niesienia Pomocy Biednym.

W konkluzji Rada Miejska poleca Magistratowi o powyższej uchwale powiadomić okoliczne Starostwa.

Postanowiono również wygotować odpowiednie obwieszczenie i odmówić ludności naphylającej prawa korzystania z dobrodziejstw instytucji dobroczynno-społecznych.

W wyniku wniosku r. Morgensterna poruczono Magistratowi odnieść się do Zarządu Tow. Akc. Tramw. Elektr. Podjazd. z żądaniem, aby ostatni tramwaj ze Zgierza do Łodzi odchodził o godz. 10 wieczorem, zaś ostatni z Łodzi do Zgierza o godz. 11 wieczorem. Cena przejazdu w tym czasie może być podwyższona.

Do Konwentu Senjorów na miejsce opróżnione przez burmistrza Świercza wchodzi r. Czaplński.

Na tym posiedzenie zakończono.

Ogłoszenia urzędowe.

Ogłoszenie.

Wobec rozpoczęcia robót przy założeniu skwerków na Rynku Kilińskiego i sadzenia drzewek na trotuarach, Magistrat m. Zgierza poleca skwerki i drzewka opiece publiczności i zaznacza,

Kino-teatr „LUNA” Kino-teatr

W piątek, dnia 30 kwietnia i niedzielę, dnia 2-go maja r. b.

Królowa sztuki kinematograficznej

HENNY PORTEN

Genjalna odtwórczyni duszy współczesnej kobiety w 5 aktowym wspaniałym dramacie

Romans uczciwej kobiety.

Magistrat, Zgierz.

że winni uszkodzenia tychże pociągani będą do odpowiedzialności sądowej.

Zgierz, dnia 22 kwietnia 1920 r.

Magistrat.

Ogłoszenie.

Zgodnie z poleceniem odnośnych władz i ze względu na ochronę lasów Magistrat m. Zgierza podaje do wiadomości, że pasanie krów w lasach miejskich jest wzbronione pod rygorem kary.

Zgierz, dnia 19 kwietnia 1920 r.

Magistrat.

Ogłoszenie.

Z powodu prac reorganizacyjnych w Łódzkim Urzędzie Walki z Lichwą i Spekulacją Ekspozytura Urzędu w Zgierzu czasowo jest nieczynna.

W sprawach niecierpiących zwłoki zwracać się należy do Łodzi, Ewangelicka 5.

Zgierz, dnia 21 kwietnia 1920 r.

Referent (—) Jankowski

Ogłoszenie.

Na skutek polecenia Starostwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia r. b. № 1712—I Magistrat m. Zgierza zarządza, aby właściciele przyległych do szosy gruntów w obrębie terytorium miejskiego wyrównali ziemię wyrzuconą przy kopaniu rowów na ich grunta; na gruntach, gdzie niema zasiewu, byłoby pożądane, aby ziemia była splantowana w przeciągu bieżącego miesiąca, t. j. do 12 maja 1920 r., na gruntach, gdzie są zasiewy, robota ta powinna być wykonana natychmiast po zbiorach.

Zgierz, dnia 28 kwietnia 1920 r.

Magistrat.

Ogłoszenie.

Sekcja Zaprowiantowania zawiadamia wszystkich członków miejscowych kooperatyw iż otrzymane kartki (legitymacje) są wydane w celach rejestracyjnych w kooperatywach.

Każdy członek kooperatywy jest obowiązany oddać powyższą kartkę do tej kooperatywy do której należy.

Termin składania kart (legitymacji) upływa dnia 10 maja, kto do powyższego terminu się nie zarejestruje w danej kooperatywie będzie uważany za niezrzeszonego.

Dla niezrzeszonych będzie osobne ogłoszenie, gdzie i kiedy będą mogli się zarejestrować.

Zgierz, dnia 29 kwietnia 1920 r.

Sekcja Zaprowiantowania.

GENERALNA LOTERJA PAŃSTWOWA.

Losy do 1 klasy nadeszły i są do nabycia w kolekturze ZOFJI FALCMANOWEJ, ul. Piątkowska № 4.

Najlepszą farbka (ultramaryna) do bielizny

już nadeszła do

SKŁADU APTECZNEGO J. AUERBACHA.

Potrzebna krawcowa, która dobrze szyje zaraz Rynek Kilińskiego № 3 Mleczarnia.

Jest gnój do sprzedania Rynek Kilińskiego № 3.

Korcarz Gerszon zgubił paszport.

Mikołajczyk Władysław zgubił paszport.

Pawłowski Marjan i Marjanna zgubił paszport.

Rozemblum Józef zgubił paszport.

Torończyk Estera zgubiła paszport.

Druk M. Nowicki i S-ka Zgierz.